

VYBRANÉ EKONOMICKÉ ASPEKTY INSOLVENČNÍHO PRÁVA

JAKUB JUŘENA

Faculty of Law, Masaryk University (Civil Law), Czech Republic

Abstract in original language

Příspěvek se zabývá vybranými ekonomickými aspekty insolvenčního práva se zaměřením na způsoby, kterými je dlužník schopen v rámci insolvenčního řízení podstatným způsobem ovlivňovat svou ekonomickou bilanci. Příspěvek se také zabývá zvláštní daňovou reglementací, která se dotýká subjektů zúčastněných na insolvenčním řízení.

Key words in original language

Insolvenční řízení; úpadek; konkurs; oddlužení; daň z přidané hodnoty; daň z příjmu.

Abstract

The article is focused on economical aspects of insolvency law from the perspective of an insolvency debtor. The debtor is able to significantly influent his financial balance by using provisions of insolvency law during the insolvency proceeding. The article is also concerned with selected tax aspects of insolvency law.

Key words

Insolvency proceeding; insolvency; bankruptcy; discharge of debts; income tax; value added tax.

Subjekty insolvenčního řízení v jeho průběhu disponují širokou škálou oprávnění i povinností. Krom toho musejí i v rámci tohoto zvláštního druhu civilního řízení pomýšlet na ekonomickou racionalitu svých aktivit. Snahou každého správného hospodáře je, aby jeho aktivity byly efektivní z pohledu vynaloženého úsilí, času a rovněž z pohledu ekonomického přínosu respektive v horším případě i ekonomického úbytku ve formě akceptované ztráty z té které činnosti. Normy insolvenčního řízení nabízí mnoho potencionálních způsobů, kterými subjekt znalý práva může ovlivňovat svou finanční bilanci. Na druhé straně samozřejmě existují v insolvenčním řízení i rizika, která mohou mít negativní dopad do hospodaření jednotlivých zúčastněných subjektů.

Tento příspěvek si klade za cíl analyzovat ustanovení insolvenčního zákona z pohledu potencionálních zdrojů příjmu dlužníka, vůči kterému je insolvenční řízení vedeno. Zároveň se hodlám zabývat i tím, kde dlužníkovi naopak v průběhu insolvenčního řízení hrozí nebezpečí ekonomické újmy.

Předně se tedy příspěvek věnuje mikroekonomickým dopadům insolvenčního zákona na dlužníka.¹ Skrze vybrané účetní a daňové souvislosti se příspěvek částečně zabývá i makroekonomickými aspekty insolvenčního práva.

Ekonomická stránka insolvenčního řízení z pohledu dlužníka

Subjekty insolvenčního řízení zákon č. 182/2009 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) (dále jen „IZ“ nebo „insolvenční zákon“) taxativně upravuje v § 9. Jsou jimi tedy insolvenční soud, dlužník, věřitelé, insolvenční správce, státní zastupitelství a likvidátor dlužníka. A contrario dovozujeme, že žádnému dalšímu subjektu v insolvenčním řízení postavení procesního subjektu nepřísluší.²

Dlužník je vedle insolvenčního soudu jediným subjektem insolvenčního řízení, jehož účast na insolvenčním řízení je nezbytná.³

V insolvenčním řízení se plně uplatňuje dispoziční zásada.⁴ Může být tedy zahájeno na návrh dlužníka nebo věřitele.⁵ Dlužník podnikatel má dle § 98 odst. 1 IZ povinnost podat na sebe insolvenční návrh poté, co se dozvěděl nebo při náležitě pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku a to bez zbytečného odkladu. To ovšem na rozdíl od dlužníka v likvidaci⁶ neplatí, pokud by u sebe dlužník zjistil úpadek ve formě předlužení.

Ustanovení, která při naplnění zákonných podmínek dlužníkovi přikazují, aby na sebe podal insolvenční návrh mají taktéž významný ekonomický rozměr a to nejen pro dlužníka, ale také pro věřitele. Dlužník v tomto

---

¹ Pokud z textu nevyplývá opak, používám pojmu dlužník ve smyslu insolvenčního zákona, nikoliv v jeho obecném smyslu.

² Kozák, J. et al: Insolvenční zákon a předpisy související: komentář, Praha: ASPI, 2008, s. 16.

³ Také věřitel se musí alespoň nepřímo insolvenčního řízení účastnit, aby mohly být naplněny zákonné znaky úpadku dle § 3 IZ. Jeho přímá aktivní účast jako subjektu insolvenčního řízení však nezbytná není. Není právní povinností věřitele si své pohledávky do insolvenčního řízení přihlašovat ani se jakkoliv jinak aktivně na řízení podílet. K osobě insolvenčního správce pro úplnost dodávám, že insolvenční řízení může být skončeno dříve, než je ustanoven do funkce, k tomu totiž obvykle dochází až momentem rozhodnutí o úpadku. Státní zastupitelství a likvidátora dlužníka je možné považovat z pohledu insolvenčního řízení za subjekty okrajové.

⁴ § 97 IZ

⁵ Mluvíme potom buď o dlužnickém nebo věřitelském návrhu na zahájení insolvenčního řízení.

⁶ § 98 IZ odst. 1 věta 2.

případě totiž odpovídá věřiteli za škodu opožděně podaným insolvenčním návrhem.⁷ Nejen ekonomicky je zde zajímavá otázka výše způsobené škody, kterou upravuje ustanovení § 99 odst. 2 IZ. Z právně pozitivistického hlediska je jednoznačné, že dlužník odpovídá za škodu kvantifikovanou rozdílem mezi uspokojením pohledávky věřitele v rámci insolvenčního řízení (které bylo opožděně zahájeno) a výší, ve které insolvenční správce pohledávku zjistí. Toto ustanovení je vzhledem k dlužníkovi dosti tvrdé. Reálná škoda je totiž vystižena rozdílem mezi skutečným uspokojením pohledávky a uspokojením, kterého by bylo docíleno v případě včasného podání insolvenčního návrhu. Není přitom možné automaticky vycházet z toho, že včasné podání insolvenčního návrhu znamená plné uspokojení pohledávek věřitelů. Zvolený způsob právní úpravy tak de facto sankcionuje dlužníka nad rámec skutečně způsobené škody. Důvodová zpráva úvahy o tom, proč byla výše škody zkonstruována tímto způsobem, mlčí. Přitom dostatečnou a spravedlivou motivaci pro dlužníka nebo i jiné k podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení povinované osoby by bylo uložení škody ve výši reálně způsobené škody.

Dlužník (stejně tak i věřitel) jako insolvenční navrhovatel musí rovněž počítat s tím, že mu soud může uložit povinnost zaplatit zálohu na náklady insolvenčního řízení a to až do výše 50 000 Kč.⁸ Pokud insolvenční navrhovatel zálohu v soudem stanovené lhůtě nesloží, soud může začít částku vymáhat a v zahájeném řízení pokračovat nebo insolvenční řízení zastaví.⁹ Považuji za vhodné zde poukázat na fakt, že je-li řízení zahájené dlužnickým návrhem vinou navrhovatele zastaveno, není tím splněna jeho zákonná povinnost podat na sebe insolvenční návrh.¹⁰ Domnívám se, že je-li řízení zastaveno v důsledku nezaplacení soudem stanovené zálohy na náklady řízení, lze rozhodně konstatovat, že bylo řízení zastaveno právě vinou navrhovatele. Na případnou skutečnost, že dlužník již nedisponuje prostředky k pokrytí soudem stanovené zálohy, nelze brát ohled, neboť dlužník měl při náležitě pečlivosti při zvažování své solventnosti započítat do svého rozhodování i fakt, že soud po něm může v insolvenčním řízení zálohu na náklady řízení požadovat.

Rovněž účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení může dlužník přímo využít k dosahování svých ekonomických cílů. Předně totiž

---

⁷ Krom dlužníka za takto vzniklou škodu rovněž odpovídají zákonní zástupci dlužníka, statutární orgán a likvidátor dlužníka (§ 98 odst. 2 IZ). Toto ustanovení představuje pozoruhodnou cestu, jak věřitelé mohou vydobýt své pohledávky, nejsou-li v rámci insolvenčního řízení z jejich pohledu dostatečně uspokojeny.

⁸ § 108 IZ. Záloha následně slouží k pokrytí prvotních výdajů insolvenčního správce.

⁹ § 108 odst. 2 IZ

¹⁰ § 98 odst. 3 IZ

zahájením insolvenčního řízení dochází k tomu, že na dlužníkův majetek nemůže být vykonána exekuce.¹¹ Dlužník tak může dočasně zachovat svou dispozici¹² k majetku a ten nadále obhospodařovat a dosahovat z něj ekonomického užitku dle svých záměrů.

Krátce je možné se zde zmínit o problematice šikanózních insolvenčních návrhů. Šikanózní insolvenční návrh má velmi negativní dopady do ekonomické sféry dlužníka. Dlužník je od zahájení insolvenčního řízení omezen v nakládání se svým majetkem.¹³ Podle dikce zákona lze dovozovat, že i kdyby chtěl dlužník po zahájení insolvenčního řízení uskutečnit transakce s pozitivními ekonomickými dopady (např. výhodně prodat svůj podnik) nemohl by tak učinit, neboť by podstatným způsobem měnil strukturu svého majetku.¹⁴

Ještě závažnější ekonomické důsledky má pro dlužníka stigmatizující nálepka „v insolvenčním řízení“, kterou je po zahájení insolvenčního řízení dlužník „obdařen“. Ta bude často dlužníkovi zhoršovat jeho pozici na trhu i průběh podstatných činností souvisejících s provozem dlužníka podniku, kterými mohou být vyjednávání o úvěrech a úvěrových podmínkách, získávání nových kontraktů, účast ve výběrových řízeních nebo např. vyjednávání o splatnosti faktur. Protistrana zmíněných operací si sice může z insolvenčního rejstříku sama udělat obraz o tom, na kolik je insolvenční návrh podložen a opodstatněn, nicméně to vyžaduje určitý čas a úsilí, relevantní informace mohou být prokázány nebo doloženy se značným opožděním po podání insolvenčního návrhu, navíc, jestliže dlužník není monopolem, bude často jednodušší i bezpečnější jednat s konkurencí, která v insolvenčním rejstříku jako dlužník nefiguruje.¹⁵

Je tedy patrné, že již samotné zahájení insolvenčního řízení má rozsáhlé ekonomické dopady do sféry dlužníka. Nejinak je tomu poté, kdy je rozhodnuto o způsobu řešení úpadku.

Konkurs odjímá dlužníkovi dispoziční oprávnění k majetkové podstatě a to přechází na insolvenčního správce.¹⁶ S majetkovou podstatou tedy nadále nakládá insolvenční správce a to ve smyslu § 244 IZ. Aktivita správce

---

¹¹ 109 odst. 1 písm. c

¹² Samozřejmě je v disponování omezen ustanovením § 111 IZ.

¹³ § 111 IZ

¹⁴ § 111 odst. 1 IZ

¹⁵ K problematice šikanózních insolvenčních návrhů blíže v příspěvku autora publikovaném ve sborníku konference Cofola 2010.

¹⁶ § 246 odst. 1 IZ

v souladu s tímto ustanovením IZ směřují k přeměně méně likvidních aktiv na aktiva nejlikvidnější, tedy peníze. Insolvenční správce zde nastupuje na pozici manažera majetkové podstaty.¹⁷ V případě složitějších majetkových celků (např. běžící podnik) může být pro správce dosti obtížné volit správnou strategii zpeněžování majetku. Z pohledu dlužníka zde nabývá významu § 37 IZ. Pokud by totiž dlužník zjistil, že správce při správě majetku v průběhu konkursu nepostupoval s odbornou péčí nebo porušil povinnosti stanovené IZ, a zároveň by počínáním správce vznikla dlužníkovi škoda, může se dlužník náhrady škody po správci domáhat.

Oddlužení

Ekonomicky zajímavou variantou způsobu řešení úpadku dlužníka je oddlužení. Oddlužení je právním institutem, který umožňuje, aby legální cestou došlo k přerozdělení majetku mezi dlužníka a jeho věřitele v neprospěch věřitele.¹⁸ Tak tomu samozřejmě nemusí být vždy, neboť se i v praxi vyskytují případy, kdy jsou při oddlužení věřitelé uspokojeni v plné míře.¹⁹ Nicméně obecně platí, že při oddlužení musí být uspokojeno 30% pohledávek přihlášených věřitelů. 30% pohledávek zde však nepředstavuje žádnou maximu. Jediné maximum, které při oddlužení existuje, je dáno 100% uspokojením přihlášených pohledávek.

Z pohledu bilance dlužníka to znamená, že je dlužník při oddlužení legální cestou schopen snížit svá pasiva i více než o 70%. V praxi se totiž často stává, že věřitelé, kteří se poskytováním úvěrů nevěnují profesionálně, nezaregistrují zahájení insolvenčního řízení a nestihnou své pohledávky do insolvenčního řízení přihlásit v zákonné lhůtě. Nicméně i od těchto nepřihlášených pohledávek je věřitel po splnění oddlužení osvobozen.²⁰ Je vhodné dodat, že pohledávky nezanikají, ale nadále přetrvávají jako naturální obligace.

---

¹⁷ Obdobně Richter, T: Insolvenční právo. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, s. 159 an.

¹⁸ To odpovídá koncepci oddlužení jako sanačního způsobu řešení úpadku, přičemž účelem je zde poskytnout úpadci možnost k návratu do ekonomického i sociálního života a to i na úkor původních nároků jeho věřitelů. Stát zde do určité míry chrání i své ekonomické zájmy, neboť subjekt, jenž projde oddlužením a je osvobozen od svých dluhů je pro futuro motivován k budování svých příjmů (které se následně stávají předmětem zdanění) i k celkovému zapojení do ekonomického ale i jiného fungování společnosti.

¹⁹ A k tomu si na svou zákonnou odměnu samozřejmě po dobu trvání účinků schválení oddlužení přijde i insolvenční správce.

²⁰ § 414 odst. 2 IZ

Pro účely posouzení otázky, zdali je oddlužení dlužníka pro něj ekonomicky výhodné, je nutné si rovněž uvědomit, že existují různé způsoby řešení oddlužení. Pokud by na sebe dlužník v úpadku podal návrh na zahájení insolvenčního řízení, přičemž by zároveň disponoval majetkem, který svou hodnotou převyšuje výši jeho pohledávek, bystrý věřitel by při hlasování o způsobu oddlužení hlasoval pro oddlužení zpeněžením majetkové podstaty. Majetek věřitele by se téměř jistě následně prodal za nižší než tržní cenu, ze zbytku by se odečetly náklady insolvenčního správce na správu dlužníkovu majetku, jeho odměna, případně odměna dražitele a uspokojili by se věřitelé. Zůstatek by sice připadl dlužníkovi, nicméně s ohledem na výše uvedené by určitě byl nižší, než kdyby dlužník prodal svá aktiva za tržní ceny a věřitele sám vyplatil mimo insolvenční řízení.

Oddlužení tedy může mít pro věřitele značný ekonomický přínos, nicméně je nutné zvažovat, kdy se dlužníku opravdu vyplatí. Rovněž je nutné vyhodnotit riziko přeměny oddlužení v konkurs. To hrozí pokud insolvenční soud návrh na povolení oddlužení odmítne, vezme na vědomí jeho zpětvzetí nebo jej zamítne,²¹ neschválí oddlužení²² nebo schválené oddlužení zruší.²³ Dalším rizikem se závažnými nepříznivými ekonomickými dopady pro dlužníka je odejmutí nebo zánik osvobození od placení pohledávek.²⁴

Vybrané daňové aspekty insolvenčního práva

Ústředním²⁵ pojmem insolvenčního práva je úpadek, který se samozřejmě vztahuje právě na osobu dlužníka. Obsah pojmu úpadek má své významné ekonomické aspekty.

Předlužení je forma úpadku, která se týká jen právnických osob (bez ohledu na to, jestli jsou nebo nejsou podnikateli) a fyzických osob podnikatelů.²⁶ Z účetního hlediska se jedná o poměrování aktiv a pasiv dlužníka s tím, že musí být rovněž naplněn předpoklad mnohosti věřitelů. Aktiva zde zákonodárce označuje slovem majetek. Aktiva nemusejí být počítána v aktuální hodnotě. Pokud lze předpokládat další provoz podniku je možné

---

²¹ § 396 odst. 1 IZ

²² § 405 odst. 2 IZ

²³ § 418 odst. 1 IZ

²⁴ § 417 IZ

²⁵ O čemž rovněž vypovídá plný název IZ- o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

²⁶ § 3 odst. 3 IZ

počítat s budoucí hodnotou. Možnost tímto způsobem pracovat i se závazky zde ovšem zákonem explicitně dána není.

Závazky dlužníka vystupují jednak jako náklady v účetnictví dlužníka a také jako výnosy v účetnictví věřitele. Uvedené má potom logicky své důsledky do stanovení výše daňové povinností dlužníka i věřitele. Nastává zde klasický problém, kdy je věřitel, který vede účetnictví, povinen platit daň z příjmů i z účetních příjmů, které nebyly dlužníkem skutečně zaplacený.

Obdobný problém nastává u daně z přidané hodnoty. Věřitel- plátce DPH, jenž má pohledávky vůči dlužníku v úpadku, odvádí daň z veškerého svého zdanitelného výstupu. I když dlužník svůj závazek nezaplatí, věřitel se své povinnosti odvádět DPH na výstupu nezbaví.

Oba problémy zmíněné v předchozích odstavcích mohou způsobovat rozmáhání tzv. druhotné platební neschopnosti, kdy ekonomický subjekt pozbývá životaschopnost z toho důvodu, že mu nebyly řádně uhrazeny jeho pohledávky. Roztáčení této spirály má samozřejmě negativní vliv na podnikatelské prostředí potažmo celkovou makroekonomickou situaci daného státu. Důsledky se projevují negativním vývojem makroekonomických veličin- snižování kupní síly obyvatelstva, krachy podniků, zvýšená míra nezaměstnanosti, deflační tlaky, snižování životní úrovně atd.

Rozhodnutí o úpadku nasvědčuje o ekonomické situaci dlužníka, zejména o jeho platebních schopnostech a pravděpodobnosti plného uspokojení pohledávek jeho věřitelů. Jednotlivé způsoby řešení úpadku sledují do jisté míry rozdílné cíle. Tyto fakta respektují i daňové předpisy. V návaznosti na výše uvedené se zde hodlám zabývat tím, jak je probíhající řízení promítnuto do zákona o dani z příjmu, zákona o dani z přidané hodnoty a zákona o tvorbě rezerv.

Insolvenční řízení v zákoně o dani z příjmu

Co se týče úpravy zákona č. 596/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“) jsou optikou dlužníka fyzické osoby důležitá ustanovení § 4 odst. 1 písm. x) a zn). Podle prvního ustanovení jsou od daně z příjmů osvobozeny příjmy plynoucí z odpisu závazků při reorganizaci nebo při oddlužení. Stát tímto způsobem podporuje koncepci reorganizace a oddlužení jako sanačního způsobu řešení úpadku s důrazem na oživení ekonomického potenciálu dlužníka.

Norma obsažená pod písmenem zn) se již týká pouze reorganizace. Od daně z příjmů zákon osvobozuje ty příjmy, jejichž zdrojem je podnikání nebo jiná samostatná výdělečná činnost za podmínky, že dlužníkovi plynou ve zdaňovacím období, v němž bylo rozhodnuto o povolení reorganizace a také v následujícím zdaňovacím období, pokud v něm nedošlo ke skončení

reorganizace.²⁷ I zde se jedná de facto o investici státu, která by se mu měla v budoucnu navrátit v podobě později vybraných daní souvisejících se zachováním ekonomické aktivity dlužníka. Analogická regulace pro osvobození příjmů právnických osob je obsažena v § 19 odst. 1 písm. h) a m) ZDP. Rozdíl je pouze v tom, že u právnických osob jsou osvobozeny příjmy z odpisu závazků při oddlužení a reorganizaci jen pokud jsou zaúčtovány podle z. č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve prospěch výnosů.

I otázka placení daně z výnosů, které plynou z neuspokojených pohledávek za dlužníkem v insolvenčním řízení, je v ZDP řešena. Dlužníkům věřitel může jednak vytvářet opravné položky podle § 24 odst. 2 písm. i), který odkazuje na zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů (dále jen „ZOR“). Další možností je rovněž v souladu s § 24 odst. 2 písm. y) ZDP uplatnit v účetnictví jako výdaj celou jmenovitou hodnotu pohledávky za dlužníkem:

1. ,u kterého byl zrušen konkurs pro nedostatek majetku.

Zákon stanoví, že pohledávka musí být řádně přihlášena v insolvenčním řízení. Mohlo by se zdát, že se jedná o legislativní duplicitu, neboť požadavek řádného přihlášení pohledávky je podle § 8 ZOR nezbytný pro možnost vytváření opravných položek k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení. To se ale týká jen dlužníků s povoleným oddlužením.²⁸ Pokud byla schválena reorganizace, není třeba, aby pohledávka byla přihlášena v rámci insolvenčního řízení. Postačuje, že dlužník pohledávku uvede v seznamu závazků, který předkládá v souladu s § 319 odst. 1 písm. b) IZ.

2. ,u kterého byl osvědčen úpadek nebo hrozící úpadek.

Zde již zákonodárci vypadl požadavek řádného přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení.

Pokud však hodlá věřitel tímto způsobem převádět do nákladů své pohledávky za dlužníkem v insolvenčním řízení, musí jeho pohledávka být výnosového charakteru. Kumulativně musí být splněno i to, že k dané pohledávce je možné současně tvořit opravné položky podle ZOR.

---

²⁷ Srovnej § 362 a následující IZ

²⁸ § 8 odst. 1 věta 2. ZOR a contrario

ZOR reguluje tvorbu opravných položek za dlužníky v insolvenčním řízení v § 8. Dle dikce 1. odstavce je možné tvořit opravné položky jen u pohledávek za dlužníky, u kterých je povoleno oddlužení nebo schválena reorganizace. Podle mého názoru zcela nelogicky zákon vyžaduje, aby bylo rozhodnutí o povolení oddlužení spojeno již s rozhodnutím úpadku. Domnívám se, že zde zákonodárce nedopatřením opomněl variantu, že oddlužení může být povoleno i po rozhodnutí o úpadku.²⁹

Insolvenční řízení v zákoně o DPH

Analýzou zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „ZDPH“) zjišťujeme, že de lege lata není problematika placení DPH z dlužníkem v insolvenčním řízení nehraných zdanitelných plnění řešena. Připravovaná novela ZDPH s předpokládanou účinností k 1. 1. 2011 již situaci řeší. V důvodové zprávě k novele se dočítáme, že se jedná o novelu protikrizovou. Vzhledem k tomu, že se v současné době již hovoří spíše o oživování domácí i celosvětové ekonomiky, jde zákonodárce tak říkajíc s křížkem po funusu. Nicméně i tak je nutné chystanou úpravu hodnotit kladně, neboť i do budoucna bude mít pozitivní efekt pro ekonomicky činné subjekty, potažmo ekonomice celkově prospívat.³⁰ Připravované znění § 44 konstruuje podmínky, za kterých si věřitel může upravovat (snižovat) daň na výstupu. Pozoruhodným předpokladem snižování daně na výstupu je, že musí být rozhodnuto o způsobu řešení úpadku dlužníka. Domnívám se, že relevantním momentem by spíše měl být ten, ve kterém je vydáno rozhodnutí o úpadku. Tomuto názoru nasvědčuje i fakt, ZDPH de lege lata ani chystaná novela dále nijak nerozlišují mezi jednotlivými způsoby řešení úpadku. Z pohledu DPH ani IZ nestanovuje pro jednotlivé způsoby řešení úpadku rozdílné režimy. Žádný ze způsobů řešení úpadku apriori dle mého ani nezaručuje lepší uspokojení věřitelů než způsoby ostatní. Logika požadavku rozhodnutí o způsobu řešení úpadku mi tedy zůstává skryta.

Je na místě zde ještě říci, že ZDPH v § 99 odst. 11 definuje jednotlivá zdaňovací období v průběhu insolvenčního řízení. Zákon rovněž stanovuje, že po rozhodnutí o úpadku je ex lege zdaňovacím obdobím plátce kalendářní měsíc. § 101 odst. 2 ZDPH stanovuje v souvislosti s insolvenčním řízením zvláštní lhůty k podání daňového priznání.

Shrnutí

---

²⁹ § 149 odst. 2 IZ

³⁰ Pokud ovšem ekonomický přínos nebude převážen zneužíváním chystané novely.

Insolvenčního práva znalý dlužník je schopen v rámci insolvenčního řízení podstatným způsobem ovlivňovat svou ekonomickou bilanci tak, že aplikuje ustanovení, která mohou mít podstatné dopady na jeho příjmy (respektive snížení závazků), a také tím, že eliminuje ekonomická rizika, která v rámci insolvenčního řízení hrozí.

Úpadek subjektu značí o jeho ekonomické situaci, což je spolu s účely insolvenčního řízení respektive s účely sledovanými u jednotlivých způsobů řešení úpadku reflektováno do daňových předpisů. Příspěvek se stručně zabývá i zvláštní daňovou reglementací, která se dotýká subjektů zúčastněných na insolvenčním řízení.

Literature:

- Kozák, J. et al: Insolvenční zákon a předpisy související: komentář.
Praha: ASPI, 2008, 928 s. ISBN: 978-80-7357-375-1
- Richter, T: Insolvenční právo. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, 472 s.
ISBN: 978-80-7357-329-4

Contact – email

165820@mail.muni.cz